

Мамай Ю. Ю.

Запорізький національний університет

АКТУАЛІЗАЦІЯ МЕТАФОРИЧНОГО ДІАПАЗОНУ КОНЦЕПТУ TRAUMA У РОМАНІ ЕЛІЗАБЕТ СТРАУТ «ОЛІВІЯ КІТТЕРІДЖ»

У статті на матеріалі англійської мови здійснений аналіз онтологічних метафор у творі авторки Елізабет Страут «Олівія Кіттерідж». У результаті дослідження було виявлено, що у концепті TRAUMA можна виділити три парцели: “SHOCK”, “PAIN”, “INJURY” у романі “Олівія Кіттерідж”. Аналіз показав, що метафори є потужним інструментом для передачі складних емоційних станів персонажів та ефективним механізмом для опису процесів переживання травматичного досвіду, особливо у перші хвилини неприсмних відчуттів. Метафори використовуються для того, щоб зробити емоційний досвід персонажів більш доступним і реальним для читача. Це допомагає створити відчуття співпереживання та відображення емоційних станів персонажів. У статті розглядаються онтологічні метафори, які передають фізичну і емоційну складність травматичного досвіду. Онтологічна метафора полягає у перенесенні рис вихідних доменів на концепт TRAUMA. Зокрема: тіло людини осмислюється як неживі предмети, які можуть зазнавати руйнувань, або якими можуть розпоряджатися інші люди. Метафоричного переосмислення зазнають: а) неприсмні емоції, які приносять біль, оволодівають та керують тілом і думками людини; б) слово або поведінка інших можуть виступати предметом, яким наноситься психологічна травма, і така травма переживається так само болісно, як фізична; с) емпатичні переживання, коли люди можуть відчувати травму інших та переживати схожі почуття. Результати отримані у науковій розвідці можуть застосовуватись у подальших дослідженнях мовної та літературної науки: для розширення та поглиблення розуміння роліових характеристик та переживань героїв у літературних творах, для вивчення впливу метафор на психологічні реакції людини на травматичні події. Висновки статті показують, що концепт TRAUMA є багатограним та складним, і його використання у художньому творі необхідно для передачі читачам негативних моментів, які впливають на героїв роману. Також стаття підкреслює важливість використання метафор у літературних творах для ефективної передачі та розуміння травматичного досвіду персонажів, роблячи читання більш імерсивним і захоплюючим для читачів.

Ключові слова: парцела, онтологічна метафора, профілювання, вихідний домен, цільовий домен.

Постановка проблеми. Наслідки травми, які впливають на різні сфери суспільного життя посилили формування наукового інтересу до концепту TRAUMA, його парцел SHOCK, PAIN та INJURY. Підтвердженням стійкого наукового інтересу є інтенсивне проведення наукових розвідок у межах різних наукових напрямків, які націлені на подолання неоднозначності при визначенні роду травми, правильності діагностики, оцінки впливу травмованої людини на суспільство [10]. Оскільки метафора є стилістичним засобом та когнітивним інструментом осмислення дійсності, у стресових ситуаціях, під час війни, у період суспільно-політичних криз, намагаючись пізнати та усвідомити події, що відбуваються навколо у теперішньому часі людство починає розкривати свої думки та почуття виразною мовою, а саме метафорами [13, с. 20]. Як наслідок, одним із головних

продуктів когнітивної діяльності є виникнення нових концептуальних метафор. Вибір метафор буде відбуватись крізь призму досвіду людей. Перебуваючи у стані тривоги, або переживаючи етапи травмуючого досвіду, людина створює ряд власних онтологічних метафор, які описують страждання, які виникають під час взаємодії із раніше звичним оточенням, щоб пояснити болісні реакції на звуки та розмови. За допомогою метафори стає можливим ототожнити явища природи із внутрішнім світом постраждалого, і також пояснити причини потреби завдання собі шкоди.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Концепт TRAUMA є одним із ключових елементів мовної концептуальної картини світу, який є особливо актуальним для професійних картин світу спеціалістів у галузі психології, медицини, законодавства і в останній час мовознавства

[9, с. 58–61; 10; 11, с. 1050]. Дослідження особливостей об'єктивації концепту у мовній картині світу у рамках когнітивної лінгвістики здійснювалось шляхом лексикографічного аналізу [5, с. 102–103], шляхом корпусного аналізу слів сучасних мов [14, с. 121–126; 5, с. 102–108], але одним із дієвих шляхів є дослідження саме художнього дискурсу [1, с. 65–67; 2] і особливостей актуалізації певних концептів у художньому дискурсі [3]. Об'єктом дослідження є концепт TRAUMA зазнає об'єктивації у творі «Олівія Кіттерідж», оскільки цей роман присвячений проблемам взаємовідносин людей і опису складних психологічних та емоційних аспектів життя героїв, актуалізує концепт TRAUMA у живому мовленні, відображаючи потенційно ймовірні реальні відношення, які можуть складатися між реальними людьми у житті.

Попри той факт, що у вітчизняному та закордонному мовознавстві існує чисельна кількість робіт присвячених дослідженню концептів, суміжних з концептом TRAUMA [6, с. 42; 8 с. 201–203], але сам концепт TRAUMA не потрапляв до фокусу саме лінгвістичних досліджень. Даний концепт є багатокомпонентним, його референтом можуть слугувати не лише фізичні чинники, як фізична травма, а і душевні переживання, такі як психологічна травма. Травма душі не має візуально-перецептивного втілення, вона є абстрактним феноменом. Саме тому, актуальним предметом дослідження виступають особливості метафоричної актуалізації концепту TRAUMA. Метафора є предметною областю досліджень, яка є дуже добре вивченою, існує велика кількість досліджень і їх інструментарій дозволяє простежити яким чином абстрактні концепти об'єктивуються засобами конкретних концептів [1, с. 67–69; 8, с. 203–206; 7, с. 71–74].

Отже, **метою статті** є висвітлення онтологічних проєкцій із цільовим концептом TRAUMA. Які складають його метафоричний діапазон. Досягнення поставленої мети передбачає виконання наступних завдань: а) визначення особливості побудови онтологічних метафор; б) паспортизація онтологічних метафор із цільовим концептом у романі «Олівія Кіттерідж»; в) встановлення основних вихідних доменів для вираження цільового домену TRAUMA та його парцел; г) виявлення основних рис, які переносяться з вихідного домену на цільовий домен концепту TRAUMA.

Виклад основного матеріалу. У когнітивній лінгвістиці термін «парцела» використову-

ється для позначення частини концепту, яка відповідає за певний аспект або атрибут концепту [12, с. 85–97]. Концепт може бути розкладений на різні парцели або сегменти, кожен з яких відображає певний аспект значення чи властивість концепту. На основі аналізу лексикографічних джерел було встановлено, що концепт TRAUMA має чотири парцели: “SHOCK” (ШОК), “PAIN” (БІЛЬ), “WOUND” (РАНА), “INJURY” (ТРАВМА) [4 с. 133–139]. Аналіз об'єктивації цих парцел на матеріалі роману «Олівія Кіттерідж» Елізабет Страут доводить те, що метафоричні актуалізації зазнають лише три парцели: “SHOCK” (ШОК), “PAIN” (БІЛЬ), “INJURY” (ТРАВМА). Кожна парцела відображає певний аспект травматичного досвіду, що стався з персонажами роману, тому вони у роботі будуть розглянуті кожна окремо.

Аналіз концептуальних метафор ґрунтувався на методиці Дж. Лакоффа та Дж. Джонсона [13, с. 21–45], проаналізовані метафори, у переважній більшості є онтологічними і частково орієнтаційно-онтологічними.

Спершу розглянемо групу метафоричних проєкцій парцели SHOCK, яка у більшості випадків спрямована на представлення реакції тіла: *A nervous fellow, though, Simon had been, his whole body jerking around like a puppet pulled by strings*. Вихідним доменом концепту TRAUMA є “PUPPET”, а цільовим, “BODY”. Когнітивні ознаки вихідного концепту “pulled by strings” переносяться на цільовий концепт “BODY” виразом *jerking around*. Ця метафора підкреслює розрив між особою та її власним тілом, що є поширеною реакцією на травматичні події. Ідея того, що її рухи подібні до рухів ляльки, яку тягнуть за нитки, передає відчуття втрати контролю. Це вказує на емоційний та психологічний вплив травми, шок, де людина почуває себе безпорадною. Ідея того, що рухи людини ніби контролюються ззовні, як у ляльки, яку тягнуть за нитки, вказує на відсутність можливості діяти свідомо.

Наступний випадок метафоричної об'єктивації парцели SHOCK “... and he had told the man his plans to work at the Hague with those whose feet had been bitten raw, whose bodies and minds lay in ruinous disorder, Dr. Goldstein had said, “What are you, crazy?” має вихідний домен “RUINOUS DISORDER,” що описує руйнування, хаос і важкі пошкодження. Він передає стан чогось, що було зруйновано або знищено. Цільовий домен “BODIES AND MINDS” уособлює фізичний і розумовий стан людини, яка переживає травмуючий досвід. Ця метафора вказує на те, що

масштаб безладу тіла і розуму подібний до стану руйнування, хаосу або важкого збитку, людина переживає глибоку кризу або шок.

Іншим прикладом метафоризації парцели SHOCK є *“To love and to be loved is the most important thing in life,” causing Kevin to feel an inward fear that grew and spread through him, as though his very soul were tightening*” у якого вихідний домен *“CONTAINER,”* а цільовий – *“SOUL.”* Вихідний домен вказує на процес стискання або обмеження. Він передає відчуття фізичної або емоційної напруги та тиску. Вираз *an inward fear* вказує на глибоке, внутрішнє відчуття тривоги чи побоювання, тоді як *“SOUL”* стосується внутрішнього стану або існування людини. Воно підказує, що почуття внутрішнього страху порівнюється з фізичним відчуттям стискання, ніби щось всередині стає стиснутим або стисненим. Ця метафора вказує на те, що страх, який відчувається, не є лише мимовільною емоцією, але настільки інтенсивним і потужним, що здається, ніби він фізично впливає на людину в її глибині, навіть на її душу. Метафора передає масштаб емоційної нестійкості, користуючись виразом *“tightening”*, щоб описати відчуття страху. Загалом, це створює потужний образ емоційного і психологічного впливу страху, підкреслюючи його глибоку і стискаючу природу, та описуючи парцелу SHOCK.

До актуалізації парцели SHOCK ми також відносимо наступну орієнтаційну метафору *“She feels a jolt of panic. Olives heart goes beat-beat”*, у якого вихідним доменом є *“ABILITY TO PUSH A PHYSICAL OBJECT,”* а цільовим *“PANIC.”* Вихідний домен пов'язаний із раптовим, несподіваним і інтенсивним фізичним або емоційним впливом. Домен передає відчуття раптовості, несподіваності і сили, немовби поштовх, наче людина була налякана зненацька і гостро вражена. Цільовий домен зображує паніку – стан екстремального страху, тривожності або дистресу, який характеризується втратою контролю або самовладання. Ця онтологічна метафора зображує спалах паніки як раптовий, несподіваний і інтенсивний поштовх. Це означає, що паніка, яку відчувають герої, не формується поступово або контролюється емоційно, а виникає швидко і є сильною реакцією на ситуацію, подібну до шоку від фізичного поштовху.

Вищезазначені метафори підсилюють емоційний досвід травми та психологічний стрес, об'єктивуючи відчуття втрати контролю та безпорадності, стан тіла і розуму у глибокій кризі та шоці.

До орієнтаційно-онтологічної метафори парцели PAIN відноситься випадок *“She could have piled 20 bricks onto his stomach, that was the pain he felt,”* у якого вихідним доменом буде *“PILLING 20 BRICKS ONTO HIS STOMACH,”* а цільовим – *“THE PAIN HE FELT.”* Використовуючи цю метафору авторка намагається передати інтенсивність і характер відчуття болю. Таке перенесення дозволяє нам розуміти біль як щось важке, обтяжливе і пригнічувальне, схоже на важкі цеглини. Вихідний і цільовий домені пояснюють вагу і тяжкість: Цегла важка, і біль часто описується як важкий тягар. Також акцентується увага на тиск: так само, як 20 цеглин можуть бути заважкими для шлунку, інтенсивний біль може бути емоційно та фізично тиснути. У метафорі прослідковується інтенсивність болю, його пригнічувальний і паралізуючий характер, біль є настільки сильною, що відчувається, як фізичне навантаження на шлунок, і це робить її важкою до перенесення.

Наступна онтологічна метафора *“ But this turbulence in him was torture. He thought how yesterday morning, in New York, as he'd walked to his car, he had for one moment not seen it”* також актуалізує парцелу *“PAIN.”* Вихідним доменом слугує *“TURBULUNCE”*, а цільовим *“TORTURE”* або *“PAIN”*. У цій метафорі характеристики вихідного домену переносяться на цільовий домен для передачі інтенсивності і характеру відчуття болю. Метафора дозволяє нам досягти абстрактне поняття болю як щось хаотичне, дистресуюче і важке витримати, схоже на турбулентність. Спільні риси між вихідним і цільовим доменами виражені у: 1. хаотичному характері: *“TURBULUNCE”* асоціюється з безладдям, нестабільністю і хаосом, і біль так само може сприйматись як щось хаотичне і дистресуюче; 2. емоційний дистрес: поняття *“TURBULUNCE”* може бути емоційно тривожним, так само як біль часто викликає емоційну стривоженість. 3. Інтенсивність: *“TURBULUNCE”* може бути сильною і важкою до перенесення, подібно до інтенсивного фізичного або емоційного болю. Отже, використовуючи цю метафору, авторка передає ідею того, що емоційне або фізичне сум'яття (*“TURBULUNCE”*), яке відчуває герой твору, настільки інтенсивне і дистресуюче, що це можна порівняти з тортурами. Це підкреслює серйозність і пригнічувальний характер емоційного або фізичного страждання.

Наступною метафоричною об'єктивацією парцели PAIN є *“ I talk to you in my head all the time. The pain was sharp, exquisite, unbearable”*

з вихідним доменом “PAIN” та цільовим доменом характеристики болю “SHARP, EXQUISITE, UNBEARABLE”. Цільовий домен описує і підкреслює характер і інтенсивність відчуття болю, говорячи про специфічність болю. Метафора вказує на інтенсивність: слово *SHARP* зазвичай вказує високий рівень інтенсивності або важкості, використовується для опису гострого болю. Домен EXQUISITE містить характеристики особливої деталізованості або інтенсивності, які трапляються у позитивному та негативному сенсах. В цьому випадку слово вказує на надзвичайно інтенсивне і, можливо, катастрофічне відчуття. Характеристика “unbearable” підкреслює, що біль є надзвичайно сильною, що її неможливо витримати, підкреслюючи інтенсивність відчуття. Загалом дана метафора використовуючи принципи когнітивної лінгвістики, допомагає читачам уявити та відчути інтенсивність і характер болю, описані в книзі. Вона зображує страждання як неймовірно гостре, інтенсивне та невтримане почуття.

Для опису парцели PAIN використовується наступна метафора “*He felt the stain of some sadness make its way from her to him*”. Вихідним доменом є “STAIN,” а цільовим доменом “EMOTIONAL PAIN (SADNESS).” Вихідний домен використовується для опису емоційного досвіду. Така дія дозволяє нам розуміти емоційний біль як щось, що може бути передано або спільно відчувано, подібно до того, як пляма може розповсюджуватися з одного предмета на інший. Спільні риси – 1. перенесення – так само, як пляма може залишати свій слід з одної поверхні на іншу, метафора вказує на те, що емоційний біль, у цьому випадку, сум, може залишити слід у іншій людини, бути нею відчутю. 2. вплив – використання виразу *make its way from her to him* пояснює, що емоційний біль має вплив або ефект на особу, аналогічно до того, як пляма залишає слід на чистій поверхні. За допомогою цієї метафори авторка звертає увагу, що сум однієї людини може вплинути на іншу особу, майже як пляма, яка розповсюджується. Вона вказує на те, що емоційний біль не завжди обмежується однією особою, а може передаватися оточуючим і впливати на їхній емоційний стан.

Вищеописані метафори допомагають уявити та відчути важкість, хаос та безлад емоційного страждання, силу емоційного впливу однієї людини на іншу, особливості взаємодії та відносини між людьми з травмованою психікою.

Парцела INJURY об’єктивується в наступному прикладі: “*That sting of deep embarrassment. It hurts*

actually”. У цій метафорі вихідний домен STING переноситься на цільовий домен “EMOTIONAL INJURY” або “EMBARRASSMENT,” щоб описати емоційний досвід. В результаті ми розуміємо емоційну травму як щось гостре та болісне, схоже на фізичний укус. Спільні риси – 1. гострота та біль: так само, як укус є гострим і викликає біль, метафора вказує на те, що сором’язливість може бути відчута як гостра та болісна емоція. 2. інтенсивність – використання *deep y deep embarrassment* підказує, що емоційна травма є глибокою та інтенсивною. За допомогою цієї метафори передається ідея того, що відчуття сором’язливості не є просто легким незручністю, а може бути надзвичайно болісним, схожим на гострий укус. Підкреслюється також емоційний вплив та інтенсивність сором’язливості.

Наступним прикладом метафоризації парцели INJURY є приклад “*He did not return her smile, and the flash went through her*”. Вихідний домен FLASH переноситься на цільовий домен “EMOTIONAL INJURY” (“SHOCK” або “DISTRESS”) для опису емоційного досвіду. Цей перенос дозволяє зрозуміти емоційну реакцію як щось раптове та інтенсивне, схоже на спалах світла. Спільні риси – 1. раптовість та інтенсивність – точно як світловий спалах є раптовим та інтенсивним, так метафора вказує на те, що емоційна реакція або травма є раптовими та інтенсивними, які можуть завдати глибокого занепокоєння. 2. Мимовільність – спалах є короточасним та мимовільним явищем, що підказує, що емоційна реакція також коротка, але впливова. Таким чином, читачі можуть концептуалізувати та співпережити інтенсивність та раптову природу емоційної реакції або травми, зображеної у романі.

Останнім прикладом акталізації парцели INJURY у статті є “*She felt baffled. Another flush of heat rose through her.*” Вихідним доменом виступає “FLUSH OF HEAT,” а цільовим – “EMOTIONAL INJURY” (“DISTRESS”). Це перенесення дозволяє нам зрозуміти емоційну реакцію як щось раптове, інтенсивне і дистресуюче, схоже на фізичне відчуття, наприклад спеки. Спільні риси – 1. раптовість та інтенсивність. Хвиля спеки, раптова та інтенсивна через метафору передає те, що емоційна реакція або травма є раптовою та інтенсивною. 2. фізичне відчуття, порівнюючи емоційну реакцію з фізичним відчуттям (*heat rose*), метафора передає фізичний і емоційний досвід. Зображається ідея того, що сталася раптова та інтенсивна емоційна реакція, начебто, хвиля емоцій пройшла через особу, нагадуючи відчуття швидкого настання спеки.

На основі цього матеріалу здійснюється опис інтенсивності та характер емоційної травми, емоційні реакції, відчуття непереносимості та раптовості емоційного болю. Біль інколи є такою ж глибокою та болісною, як фізичний укус або раптовий спалах.

Висновки. Аналіз матеріалу дослідження дозволяє зробити висновок, що виокремлюються три основні парцели: SHOCK, PAIN і INJURY. В парцелі SHOCK основний акцент робиться на відчутті втрати контролю та стискання через метафори, які асоціюються із зневаженням, руйнуванням. Вихідними доменами є реакції тіла на травмуючі події, які передають відчуття втрати контролю, а цільовими доменами виступають частини тіла, розуму або емоцій, які піддаються стресу і травмі. У парцелі PAIN актуалізується відчуття фізичного або емоційного болю, які асо-

ціюються із гостротою, тиском і напругою. Вихідними доменами є фізичний або емоційний біль, в той час як цільовим доменом виступає спектр болю, з характеристиками гострий, стискаючий та неможливий тримати. У парцелі INJURY емоційна реакція представлена як наслідок фізичної травми, що асоціюються із збитками, укусами та раптовістю. Найбільш вживаним вихідним доменом є фізична травма або пошкодження, а цільові домени представляють емоційні аспекти травми, які можуть бути описані як гострі та важкі для переживання. Таким чином, більшість метафор передають гостроту, раптовість та інтенсивність емоційної травми. Перспективою подальшого дослідження є аналіз інших метафор роману, які об'єктивують парцели концепту TRAUMA для пояснення механізмів актуалізації відчуття болю та емоційної напруги у персонажів.

Список літератури:

1. Веремчук Е.О. Метафоричний діапазон англословного лінгвостичного концепту DUTY. *Нова Філологія*. Запорізький національний університет. № 85. 2022.. С. 65–69. DOI <https://doi.org/10.26661/2414-1135-2022-85-9>.
2. Дашко Н. Концепт пам'яті в художньому дискурсі сучасної української новелістики. *Slavica Wratislaviensia*. Uniwersytet Wrocławski. № 173. 2020. URL:<https://orcid.org/0000-0002-5415-4983>.
3. Єгорова О.І., Заїка В.С. Особливості актуалізації концепту Україна в англословному офіційному дискурсі ЄС. *Alfred Nobel University Journal of Philology*. Alfred Nobel University. № 1(17). 2019. С. 251–256. DOI: 10.32342/2523-4463-2019-0-16–26.
4. Мамай Ю. Ю. Когнітивні диференційні ознаки ядерних вербалізаторів концепту Trauma. *Нова Філологія*. Запорізький національний університет. № 81. 2021. С. 133–139.
5. Павлович Т.І. Фреймова структура концепту LOVE. *Науковий вісник Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича*. Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича № 835–836. 2023. С. 102–108.
6. Приходченко О.О. Роль онтологічних метафор у вербалізації концептів ЖИТТЯ-СМЕРТЬ у готичній картині світу. *Науковий вісник ХДУ*. Херсонський державний університет. Випуск 3. 2018. С. 42–47.
7. Приходько Г.І. Оцінні мовленнєві акти в типології мовленнєвих актів. *Львівський філологічний часопис*. Львівський державний університет безпеки життєдіяльності. № 1. 2017. С. 71–74.
8. Таценко Н.В. Типи вербальних аттракторів концепту ЕМПАТІЯ в сучасному англословному дискурсі. *Нова філологія*. Запорізький національний університет. № 70. 2017. URL: [Tatsenko_attractor.pdf](https://doi.org/10.26661/2414-1135-2017-70-1-10);jsessionid=E5D7A1CF9A96FBD2A3A6B7B632B2E1B1 (sumdu.edu.ua) (дата звернення 20.10.2023).
9. Andreas Hamburger, Camellia Hancheva, Social Trauma – An Interdisciplinary Textbook (English Edition). Springer. 1st ed. Auflage. 2021. 303 p.
10. Bush B., McNamara T. Language and Trauma: An introduction. *Applied Linguistics*. Oxford University Press. Issue 3. 2020. URL: <https://academic.oup.com/applij/article/41/3/323/5821459?searchresult=1> (дата звернення 04.03.2020).
11. Colin R. Martin, Victor R. Preedy, Vinood B. Patel Handbook of Anger, Aggression, and Violence. Springer Verlag GmbH, 2023. 3082 p.
12. Evans V., Green M. Cognitive linguistics: An Introduction. Edinburgh: Edinburgh University Press, 2006. 830 p.
13. Lakoff, G. Metaphors We Live By [Text] / G. Lakoff, M. Johnson. – Chicago-London: The University of Chicago Press, XIII, 1980. 242 p.
14. Niladri Sekhar Dash, Ramamoorthy L. Corpus and Dictionary Making In book: Utility and Application of Language Corpora, 2019. Pp. 121–138 DOI:10.1007/978-981-13-1801-6_8 January 2019.

Mamai Yu. Yu. REALISATION OF THE METAPHORICAL RANGE OF THE CONCEPT *TRAUMA* IN THE NOVEL “OLIVE KITTERIDGE” BY ELIZABETH STROUT

The article analyzes ontological metaphors in Elizabeth Strout's novel “Olive Kitteridge.” The study identifies three parcels within the concept of TRAUMA: “SHOCK,” “PAIN,” and “INJURY” in the novel. The analysis reveals metaphors as powerful tools for conveying complex emotional states of characters and describing processes of traumatic experiences, especially in the initial moments of discomfort. Metaphors are utilized to make characters' emotional experiences more accessible and real for readers, fostering empathy and reflecting characters' emotional states.

The article explores ontological metaphors that convey the physical and emotional complexity of traumatic experiences. Ontological metaphors involve transferring attributes from source domains to the concept of TRAUMA. The text employs metaphors to convey pain and emotional trauma. These metaphors vary in intensity, character, and emotional impact. Specifically, the human body is conceptualized as lifeless objects that can undergo destruction or be controlled by others. Metaphorical reinterpretation occurs in unpleasant emotions that bring pain, dominate, and control a person's body and thoughts. Additionally, others' words or actions can serve as objects inflicting psychological trauma, experienced as painfully as physical trauma. Empathetic experiences allow people to feel others' trauma and undergo similar emotions.

The findings of this research can be applied in further studies of linguistic and literary science, expanding the understanding of the roles and experiences of characters in literary works and investigating the influence of metaphors on individuals' psychological reactions to traumatic events. The article's conclusions demonstrate that the concept of TRAUMA is multifaceted and complex. Its use in literary works is essential to convey negative aspects affecting the novel's characters. The article emphasizes the importance of employing metaphors in literary works to effectively convey and understand characters' traumatic experiences, enhancing readers' immersive and captivating experience.

Key words: *parcel, ontological metaphor, profiling, source domain, target domain.*